

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. อิศระ นิตินันท์ประกาศ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณี นายสุเมธ อุพลเถียร จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ซึ่งต่อไปในคำวินิจฉัยนี้จะเรียกว่า “ผู้ร้อง”) โดยประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕* กรณี นายสุเมธ อุพลเถียร อดีตสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น (ซึ่งต่อไปในคำวินิจฉัยนี้จะเรียกว่า “ผู้ถูกร้อง”) จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ โดยชี้แจงข้อเท็จจริง ดังนี้

๑. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลนคร มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้องทุกครั้งที่ได้รับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง หรือพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปีแล้วแต่กรณี สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือ ที่ ปช ๐๐๐๒.๐๔/๓๕๗๕ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ถึงนายกเทศมนตรีนครขอนแก่นเพื่อแจ้งให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่นยื่นบัญชี ฯ ภายในกำหนดเวลา ปรากฏว่าจนถึงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นวันครบกำหนดการยื่นบัญชี ฯ นายสุเมธ อุพลเถียร ก็มีได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินต่อผู้ร้องตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวบัญญัติ

๒. สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือถึงผู้ถูกร้องให้ชี้แจงเหตุผลกรณีที่ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชี ฯ รวม ๒ ฉบับ คือ

๒.๑ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๒.๐๔/๖๑๗ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

* เสนอตามหนังสือ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๔๖๘ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๓

๒.๒ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๒ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๓ หนังสือทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าวได้ส่งลงทะเบียนถึงผู้ถูกร้อง ณ บ้านเลขที่ ๔๓๕ ถนนกลางเมือง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง ฯ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นภูมิลำเนาที่ปรากฏตามหลักฐานของสำนักงานบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ปรากฏหลักฐานตามใบตอบรับของไปรษณีย์ว่า นายหนูพิศ อุพลเถียร ซึ่งเป็นนำเขยของผู้ถูกร้อง เป็นผู้รับหนังสือไว้ทั้ง ๒ ฉบับ เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ และวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๓

นอกจากนี้สำนักงาน ป.ป.ช. ยังได้มีหนังสือลับ ที่ ปช ๐๐๐๒.๐๔/๖๑๔ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ถึงอธิบดีกรมการปกครอง เพื่อแจ้งสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น ให้แจ้งผู้ถูกร้องชี้แจงเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชี ฯ อีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น ได้มีหนังสือ ที่ ขก ๕๒๐๑/๑๓๑๓ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๓ ถึงผู้ถูกร้อง เพื่อให้ชี้แจงการยื่นบัญชี ฯ ตามหนังสือฉบับดังกล่าว ปรากฏว่า นายสวัสดิ์ (ราเชน) สินธุ์พันธ์ เสมียนในสำนักงาน ทนายความของผู้ถูกร้อง เป็นผู้รับไว้ในวันเดียวกัน เวลา ๑๔.๓๖ น.

๓. สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือ ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๑๐๑ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๓ ถึงสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น เพื่อขอทราบข้อเท็จจริงและเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมเกี่ยวกับประวัติ ภูมิลำเนา และการดำรงตำแหน่งของผู้ถูกร้อง ต่อมาสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น ได้มีหนังสือ ลับ ที่ ขก ๕๒๐๑/๔ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๓ แจ้งผลการตรวจสอบและส่งเอกสารหลักฐานให้สำนักงาน ป.ป.ช. ทราบ สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น ตั้งแต่วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๒ โดยผู้ถูกร้องมีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๔๓๕ ถนนกลางเมือง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง ฯ จังหวัดขอนแก่น

๔. เจ้าพนักงานของผู้ร้องได้รวบรวมพยานหลักฐานในเรื่องนี้เพิ่มเติม โดยสอบปากคำพยานบุคคลและผู้ถูกร้อง ดังนี้

๔.๑ นายหนูพิศ อุพลเถียร ผู้รับหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. ทั้ง ๒ ฉบับ และเป็นนำเขยของผู้ถูกร้อง ได้ให้ถ้อยคำสรุปได้ว่า มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๔๓๕/๑ ซอย ๑๖ ถนนกลางเมือง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง ฯ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับบ้านของผู้ถูกร้อง เดิมพยานมีอาชีพเป็นพนักงานเก็บเงินค่าน้ำประปาของการประปาภูมิภาคประจำจังหวัดขอนแก่น ขณะนี้ได้ลาออกจากราชการมารับจ้างงานทั่วไป และรับจ้างต่อท่อประปา พยานเป็นญาติกับผู้ถูกร้อง และมีชื่อเดียวกับบิดาของผู้ถูกร้อง สำหรับบ้านเลขที่ ๔๓๕ ที่ผู้ถูกร้องพักอาศัยเป็นบ้านของบิดามารดาผู้ถูกร้อง อยู่ห่างจาก

บ้านพยาน ๔ เมตร ปัจจุบันผู้ถูกร้องก็ยังไปๆ มาๆ ที่บ้านเลขที่ ๔๓๕ ดังกล่าวอยู่ สำหรับบ้านเลขที่ ๔๓๕ ของผู้ถูกร้องดังกล่าว พยานได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดูแลเรื่องการจ่ายค่าน้ำประปา ไฟฟ้า รับผิดชอบและพัสดุภัณฑ์ สำหรับจดหมายที่ส่งมาถึงผู้ถูกร้อง พยานจะรับนำส่งให้โดยจี้จรรย์าน นำไปส่งให้ผู้ถูกร้องที่สำนักงานทนายความ ซึ่งห่างจากบ้านพักประมาณ ๑ กิโลเมตร

กรณีไปตอบรับไปรษณีย์ลงทะเบียนเลขที่ ๕๑๑ และเลขที่ ๕๘๐ ที่เจ้าพนักงานของผู้ร้อง ให้พยานตรวจสอบดู ขอรับรองว่าเป็นลายมือของพยานจริง และพยานได้รับจดหมายถึงผู้ถูกร้อง จึงได้ลงชื่อรับไว้และส่งให้ผู้ถูกร้องที่สำนักงานทนายความ เพราะเห็นว่าเป็นหนังสือสำคัญ ผู้ถูกร้อง เป็นผู้รู้เห็นเหตุการณ์โดยตลอด

๔.๒ นายประพัฒน์ อุพลเถียร น้องชายผู้ถูกร้อง ให้ถ้อยคำสรุปได้ว่า เป็นน้องชาย ของผู้ถูกร้อง มีอาชีพขายเครื่องจักร อยู่ที่บ้านเลขที่ ๕๘๒/๒๑ ถนนกลางเมือง อำเภอเมือง ฯ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นสถานที่เดียวกันกับที่ผู้ถูกร้องเปิดเป็นสำนักงานทนายความ สำหรับ บ้านเลขที่ ๔๓๕ ถนนกลางเมือง อำเภอเมือง ฯ จังหวัดขอนแก่น ผู้ถูกร้องได้มอบให้นายหนูพิศ อุพลเถียร นำเชยผู้ถูกร้องเป็นผู้ดูแลและสำรองจ่ายเงินค่าน้ำประปา ส่วนจดหมายหรือหนังสือ ผู้ถูกร้อง กำชับให้นายหนูพิศ อุพลเถียร รับไว้แทน และนำไปมอบให้ผู้ถูกร้องทุกครั้ง พยานเคยเห็นจดหมาย ของทางราชการบรรจุในซองสีน้ำตาล มีตราครุฑ มีตราประทับหน้าซองว่า สำนักงาน ป.ป.ช. จำนวน ๒ ซอง ต่างวาระกัน ซึ่งส่งให้ผู้ถูกร้อง โดยนายหนูพิศ อุพลเถียร เป็นผู้รับไว้ และส่งให้แก่ผู้ถูกร้อง ซึ่งผู้ถูกร้องได้แกะออกอ่านและวางบนโต๊ะในสำนักงานทนายความ พยานได้หยิบมาอ่านดู ๒ ครั้ง จึงทราบว่าเป็นหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้ถูกร้องกรอกรายการทรัพย์สินเนื่องจากผู้ถูกร้อง เป็นสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น จนกระทั่งหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. แจ้งเตือนมายัง ผู้ถูกร้องอีก พยานได้อ่าน และได้บอกกับผู้ถูกร้องให้รีบดำเนินการ

หลังจากนั้นหลายวัน ผู้ถูกร้องได้บอกว่าจะไปที่สำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น เพื่อขอ แบบฟอร์มกรอกรายการทรัพย์สิน เพื่อส่งไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. และเห็นแบบฟอร์มวางอยู่บนโต๊ะ ในสำนักงานทนายความ ปัจจุบันผู้ถูกร้องจะยื่นบัญชี ฯ หรือไม่ไม่ทราบ พยานเป็นพี่น้องกับผู้ถูกร้อง รักใคร่กันดี และช่วยดูแลสำนักงานให้ในกรณีผู้ถูกร้องไม่อยู่ พยานเคยบอกกับผู้ถูกร้องว่าให้รีบ ชี้แจงเรื่องจะได้ไม่มีปัญหา ซึ่งผู้ถูกร้องก็รับปากว่าจะดำเนินการ

๔.๓ นายชนสรณ์ สินทร พนักงานไปรษณีย์ สำนักงานไปรษณีย์ขอนแก่น ให้ถ้อยคำ สรุปว่า มีหน้าที่นำจ่ายไปรษณีย์ให้กับเขตจ่ายด้าน B๑/๘ จังหวัดขอนแก่น ตามไปตอบรับภายใน ที่เจ้าพนักงานของผู้ร้องนำมาให้ตรวจดู ลงวันที่ ๖ เดือน ๕ พ.ศ. ๒๕๔๓ เวลา ๑๐.๒๐ น. และ

วันที่ ๑๑ เดือน ๒ พ.ศ. ๒๕๔๓ เวลา ๑๐.๑๐ น. พยานขอรับรองว่า ได้เป็นผู้นำจ่ายจดหมายทางราชการให้แก่ผู้รับตามบ้านเลขที่ ๔๓๕ โดยมีนายหนูพิศ อุพลเถียร ผู้เป็นนายเขย รับไว้ทั้ง ๒ ครั้ง และพยานได้ลงชื่อในฐานะผู้นำจ่ายตามใบตอบรับเลขที่ ๕๘๐ และ ๕๑๑ ตามลำดับ

๔.๔ นางสาวอมรา โกศลสุรภูมิ เจ้าหน้าที่ธุรการ ๔ สำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น ให้ถ้อยคำสรุปว่า รับราชการในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการ ๔ ประจํางานการเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารงานทั่วไป รับผิดชอบงานการเลือกตั้ง การประชุม และงานต่างๆ ตามที่ได้รับมอบหมายโดยปฏิบัติงานมาตั้งแต่กลางเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๒ จนถึงปัจจุบัน พยานขอชี้แจงว่า สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือ ที่ ปช ๐๐๐๒.๐๔/๓๕๗๕ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ส่งมายังนายกเทศมนตรี นครขอนแก่น เพื่อแจ้งให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เทศบาลนครขอนแก่นได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นช่วงที่เทศบาลฯ กำลังเตรียมการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกชุดใหม่ นายประจักษ์ แก้วกล้าหาญ นายกเทศมนตรี ได้สั่งการเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๔๓ ให้แจ้งผู้เกี่ยวข้องดำเนินการ ต่อมาได้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาชุดใหม่ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๓ เจ้าหน้าที่ที่ต้องไปเตรียมการเลือกตั้งทั้งหมด จึงทำให้การยื่นบัญชีฯ ล่าช้าออกไป และผลการเลือกตั้งปรากฏว่าสมาชิกสภาส่วนใหญ่เป็นชุดเดิม มีเพียงนางสาวสาลินี ไชยเวช และผู้ถูกร้องที่ไม่ได้สมัครรับเลือกตั้ง บุคคลทั้งสอง จึงเข้าใจว่าไม่ต้องยื่น ต่อมาจังหวัดขอนแก่น ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ขก ๐๐๑๘.๓/๕๕๕๗ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๓ ส่งมายังเทศบาลนครขอนแก่น แจ้งว่าสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น จำนวน ๒ ราย คือ นางสาวสาลินี ไชยเวช และผู้ถูกร้องยังไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พยานในฐานะเจ้าหน้าที่ประจํางานการเจ้าหน้าที่ ซึ่งรับผิดชอบเกี่ยวกับการยื่นบัญชีฯ จึงได้ทำความเข้าใจว่าควรแจ้งให้บุคคลทั้งสองทราบ และรายงานจังหวัดทราบ พยานได้จัดทำหนังสือแจ้งนางสาวสาลินี ไชยเวช และผู้ถูกร้องทราบ พร้อมทั้งแนบคำอธิบายและบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไปพร้อมกับหนังสือดังกล่าว แล้วนำไปเสนอ นายประจักษ์ แก้วกล้าหาญ นายกเทศมนตรี นครขอนแก่นลงนาม โดยหนังสือทั้งสองฉบับมีข้อความเหมือนกัน ซึ่งแนวทางการปฏิบัติของทางเทศบาลจะออกเลขหนังสือเลขเดียวกัน และเรื่องนี้ได้ออกเลขหนังสือด่วนที่สุด ที่ ขก ๕๒๐๑/๑๓๑๓ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๓ และมอบหนังสือให้นายสุเทพ คนสูง พนักงานขับรถยนต์ ของสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่นเป็นผู้ไปส่ง ต่อมา นายสุเทพ คนสูง ได้นำใบรับทั้งสองมาคืนให้พยานโดยมีลายมือชื่อผู้รับหนังสือทั้งสองฉบับ และพยานได้มีหนังสือแจ้งไปยังจังหวัดขอนแก่นว่า ได้แจ้งให้บุคคลทั้งสองทราบโดยตรงแล้ว

๔.๕ นายสุเทพ คนสูง ลูกจ้างประจำสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่นให้ถ้อยคำว่าเป็นพนักงานขับรถและรับส่งเอกสารของเทศบาลนครขอนแก่น พยานเป็นผู้ส่งหนังสือเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามใบรับหนังสือเลขที่ ขก ๕๒๐๑/๑๓๑๓ ให้แก่ผู้ถูกร้องและนางสาวสาธิตี ไชยเวช สำหรับกรณีของผู้ถูกร้อง พยานไปส่งที่สำนักงานทนายความของผู้ถูกร้องเมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๓ ผู้รับหนังสือไว้ ซึ่งนายราเชน จำนามสกุลไม่ได้ ทราบว่านายราเชนเป็นลูกน้องของผู้ถูกร้อง

๔.๖ นายสวัสดิ์ (ราเชน) สินธุ์พันธ์ พนักงานในสำนักงานทนายความของผู้ถูกร้องให้ถ้อยคำว่าเข้ามาทำงานในสำนักงานทนายความของผู้ถูกร้อง เมื่อปี ๒๕๕๑ โดยเป็นเสมียนพนักงานและรับส่งหนังสือ พยานขอยืนยันว่า ใบรับหนังสือ ที่ ขก ๕๒๐๑/๑๓๑๓ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๓ พยานลงลายมือชื่อในฐานะผู้รับเอกสารและเป็นลายมือของพยานจริง ผู้ส่งเอกสารดังกล่าวชื่อ นายสุเทพ จำนามสกุลไม่ได้ เมื่อรับหนังสือไว้แล้วได้วางไว้บนโต๊ะของผู้ถูกร้องทุกครั้ง บางครั้งก็ส่งมาทางไปรษณีย์จากสำนักงาน ป.ป.ช. ชื่อราเชน เป็นชื่อเล่นของพยาน

๔.๗ ผู้ถูกร้องให้ถ้อยคำสรุปว่า มีอาชีพทนายความ ปัจจุบันมีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๕๓๕ ซอย ๑๖ ถนนกลางเมือง อำเภอเมือง ฯ จังหวัดขอนแก่น อาศัยอยู่กับภรรยาที่บ้านเลขที่ ๒๘๘/๑ หมู่ที่ ๑๕ อำเภอพระยืน จังหวัดขอนแก่น พยานเคยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนครตั้งแต่วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ ถึงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๒ และมีได้สมัครเป็นสมาชิกสภาอีกหลังจากที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๒ ก็ได้รับแจ้งให้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน รวม ๓ ครั้ง คือ

ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ นายหนูพิศ อุพลเถียร (น้ำเขย) ได้นำหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๒.๐๔/๖๑๗ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เรื่องการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินมาส่งมอบให้

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๓ ได้รับหนังสือจากสำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น ที่ ขก ๕๒๐๑/๑๓๑๓ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๓ เรื่องการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๓ นายหนูพิศ อุพลเถียร ได้นำหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๒ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เรื่องการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินมามอบให้

ซึ่งทั้ง ๓ ครั้ง ได้เปิดออกอ่านและใส่แฟ้มไว้ และร่างเตรียมชี้แจงผู้ร้อง โดยพิมพ์เก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ แต่ข้อมูลสูญหาย ประกอบกับกำลังรวบรวมข้อมูลที่กระจัดกระจายตั้งแต่ต้นปีถึงปัจจุบัน และมีคดีความมากมาย ไม่มีเวลาที่จะทำและรวบรวมบัญชี ฯ จึงทำให้หลงลืมไม่มีเจตนาที่จะไม่ยื่นบัญชี ฯ เรื่องนี้ทราบดีว่ามีโทษ ๒ สถาน คือ ถูกตัดสิทธิในทางการเมืองและเป็นความผิดคืออาญา และเรื่องนี้ยังประสงค์จะยื่นบัญชี ฯ และจะรีบดำเนินการส่งไปให้สำนักงาน ป.ป.ช. โดยด่วน ไม่มีเจตนาหรือจงใจที่จะไม่ยื่นบัญชี ฯ และตนเองมีนัดในทางคดีมาก

๕. ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องได้ปล่อยให้เวลาล่วงเลยมาถึง ๒๗๓ วัน จึงได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการผู้ร้อง เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๓ ซึ่งการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้องดังกล่าว ก็เนื่องมาจากเจ้าพนักงานของผู้ร้องได้สอบปากคำผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๓

ผู้ร้องได้พิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมครั้งที่ ๘๑/๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๓ แล้วเห็นว่า คำชี้แจงต่างๆ ของผู้ถูกร้อง ที่แสดงถึงเหตุผลที่มีได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนครขอนแก่น ต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ไม่เพียงพอที่จะฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องมิได้จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ ด้วยคะแนนเสียง ๘ เสียง เกินกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการผู้ร้อง ภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด ให้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕ ต่อไป

พิจารณาแล้ว เห็นว่า การเสนอเรื่องดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ จึงเห็นควรรับเรื่องไว้พิจารณาและแจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบเพื่อชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

ผู้ถูกร้องได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๔ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ความว่าผู้ถูกร้องไม่ประสงค์ที่จะต่อสู้ในเรื่องนี้ เพราะปัจจุบันผู้ถูกร้องก็ได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ จึงยินยอมให้ศาลรัฐธรรมนูญตัดสิทธิของผู้ถูกร้องได้ เพื่อมิให้เป็นปัญหายุ่งยากในการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ และขอให้ศาลดำเนินการพิจารณาฝ่ายเดียวได้

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดมีว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือไม่

พิจารณาแล้ว จากถ้อยคำของผู้ถูกร้องที่ให้ไว้กับเจ้าพนักงานของผู้ร้องดังกล่าวข้างต้นรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องรู้ว่าตนมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องในเวลาที่กำหนด หากไม่ยื่นในเวลาที่กำหนด ต้องได้รับโทษตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ แต่ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้องในเวลาที่กำหนด จึงฟังเป็นยุติได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบภายในเวลาที่กำหนดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒

ฉะนั้น จึงวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ วรรคหนึ่ง ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

ศาสตราจารย์ ดร. อิศระ นิตินันท์ประกาศ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ